

Джулио Тремонти

КРИМИНОГЕННАТА ДЪРЖАВА

София, 2025

Преводът е направен по изданието:

GIULIO TREMONTI

LO STATO CRIMINOGENO

La fine dello Stato giacobino

Un manifesto liberale

© 1997, Gius. Laterza & Figli

Prima edizione 1997

„Катехон“ е импринт на издателство „Изток-Запад“.

© Издателство „Изток-Запад“, 2025

Всички права на български език запазени. Нито една част от тази книга не може да бъде възпроизвеждана или предавана под каквато и да е форма и по какъвто и да било начин без изричното съгласие на издателство „Изток-Запад“.

© Йордан Василев, превод, 2025

ISBN 978-619-01-1624-0

Джулио Тремонти

КРИМИНОГЕННАТА ДЪРЖАВА

Превод от италиански
Йордан Василев

КАТЕХОНИ

...

№25 Алън У. Дълес	<i>Изкуството на разузнаването</i>
№26 Матиас Десмет	<i>Психология на тоталитаризма</i>
№27 Валентин Вацев	<i>Актуалността на миналото</i>
№28 Артур Кордон	<i>Перспективата изкуствен интелект</i>
№29 Боян Чуков	<i>Матрицата 2</i>
№30 Тома Пикети	<i>Кратка история на равенството</i>
№31 Кирил Фурсов	<i>Държавата търговец</i>
№32 Майкъл Хъдсън	<i>Съдбата на цивилизацията</i>
№33 Халфорд Макинڈър	<i>Географската ос на историята</i>
№34 Сергей Савелиев	<i>Нищетата на мозъка</i>
№35 Нийл Фъргюсън	<i>Големият упадък</i>
№36 Гунар Кайзер	<i>Култът</i>
№37 Янис Варуфакис	<i>Технофеодализъм</i>
№38 Игор Шнуренко	<i>Да убиеш Левиаган</i>
№39 Джон Мийършаймър	<i>Голямата заблуда</i>
№40 Жак Елюа	<i>Пропагандата</i>
№41 Съст. В. Аверянов	<i>Голямото нулиране</i>
№42 Олдъс Хъксли	<i>Обратно към Прекрасния нов свят</i>
№43 Емануел Тод	<i>Поражението на Запада</i>
№44 Уолтър Липман	<i>Общественото мнение</i>
№45 Сергей Савелиев	<i>Еволюцията на мозъка и социалният подбор</i>
№46 Робърт Ф. Кенеди-мл.	<i>Ухан: какво остана покрито</i>
№47 Шеймъс Брунър	<i>Лицата на контролигархията</i>
№48 Питър Турчин	<i>Последни времена</i>
№49 Нейоми Клайн	<i>Двойникът</i>
№50 Иво Христов	<i>Отвъд точката на пречупване</i>
№51 Каръл Куигли	<i>Трагедия и надежда. Том 1</i>
№52 Жак Елюа	<i>Технологията. Залогът на века</i>
№53 Петър Волгин	<i>Европа след края на евроатлантизма</i>
№54 Филип дьо Вилие	<i>Дръпнах нишката на лъжата и всичко излезе наяве</i>
№55 Джулио Тремонти	<i>Криминогенната държава</i>

СЪДЪРЖАНИЕ

Въведение	9
1. Десет различни случая... ..	9
2. Същото заключение: политическият край на модерната якобинска държава	16
3. Корените на неоабсолютизма	18
4. Криминогенната държава	25
5. Един капан за производителите	27
6. Отрицателната добавена стойност на държавата	33
7. Кризата на „модерното“ право	34
8. Постмодерната държава	36
9. Италианският случай	37
10. Какво да се прави?	39
11. Духът на тази книга	41

| 5

ПЪРВА ЧАСТ

ЮРИДИЧЕСКИ ИНТЕГРАЛИЗЪМ: КРИМИНОГЕННАТА ДЪРЖАВА И КРИЗАТА НА „МОДЕРНОТО“ ПРАВО / 47

Предпоставка	49
1. Демокрацията на дефицита.	
Дефицитът на демокрация	52
1. Вакуумът на властта	52
2. Демокрацията на дефицитите	58

3. Фискалната криза	63
4. Структурираната партокрация, меркантилизацията на политиката, електоралната престъпност, бордеите в правителството	65
2. Законодателната инфлация	68
1. Политическият и законодателен цикъл: етатизация и законодателство	68
2. Митът за закона	73
3. Фабриката за закони	77
4. Инфлацията и банализирането на наказанията	88
5. Корупцията	93
6. Криминогенната държава	95
3. Основните фактори на „юридическата“ криза	97
1. Основните фактори на кризата	97
2. Модернизацията на страната и въпросът за собствеността: демонизирането на „фирмаджиите“ и капитализмът без пазар на капитали	98
3. Избягването на данъчното облагане	109
4. Гвелфи и Гибелини	121
5. Етичния дефицит	127
6. Отпадането на юридическите граници	130
7. Новите врагове: мафии и тероризми	136
8. „Танджентополи“	141

ВТОРА ЧАСТ

ЕДИН ЛИБЕРАЛЕН МАНИФЕСТ / 153

1. Един исторически обрат. „Гражданската“ война и основанията за съществуването на държавите	153
1. Историческият обрат: отново <i>liberte</i> , <i>egalite</i> , <i>fraternite</i> или <i>globalite</i> , <i>marche</i> , <i>monnaie</i> ?	153

2. „Гражданската“ война и основаниято за съществуването на държавите	156
2. Какво да се прави?	176
1. Краят на най-наситената фаза от юридическата криза	176
2. Историческата криза на левицата. Към една различна политическа философия	179
3. Политическият дневен ред	185
3. Един манифест, съставен от пет съществени точки: право, територия, фиск, пенсии и училище	189
1. От закона към договора: „всичко е разрешено освен това, което е изрично забранено“	189
2. Федерализмът	194
3. Фискът: осем данъка и само един данъчен номер	198
4. Пенсиите: държавното „одеяло“ е късо и следва да остане за най-бедните. Там, където „одеялото“ не стига – пенсионни фондове и кредити	206
5. Образованието. Използването на обществената телевизия за формирането на трите i-та: inglese (английски), impresa (предприемчивост), informatica (информатика)	211

ВЪВЕДЕНИЕ

1. Десет различни случая...

Докато тази книга се пише, селянинът Т. е осъден на затвор за две престъпления. Първото от тях е нарушаването на Негово Величество Закона, касаещ изхвърлянето на тор в обработваемите площи.¹ Второто му престъпление е това, че е обидил чиновника, който му е съставил акта. Селянинът Т. е задържан в затвора за негово добруване: явно ще се чувства по-добре в затвора, отколкото вкъщи.²

В решението на съда четем, че гореупоменатото лице извършва трудова дейност, която не предполага достатъчни гаранции за социално възстановяване, имайки предвид абсолютната „безконтролност“ на извършваната от него дейност“. Остава тази присъда да се разглежда като сигурно доказателство за юридически прогрес... | ∞

¹ Става въпрос за чл. 674 от Наказателния кодекс, регламентиращ „опасно изхвърляне на предмети“. Ако беше изчакал малко, гореупоменатият Т. би могъл да се възползва от една юридическа рамка, която е много по-ясна и комплексна. И по-специално би могъл да получи представа от двадесет и петте линейни и седемте квадратни метра на „Държавен вестник“, където е публикуван законодателният акт №22 от 5 февруари 1997 г., въвеждащ в сила европейските директиви № 91/156, 91/689 и 94/62. Този законодателен акт е съставен от 58 раздела и 6 приложения, в които всеки икономически оператор, включително селянинът, може да открие ясен и сигурен модел за действията си, касаещи „управление на отпадъците“. – Б.а.

(Всички бележки под линия освен изрично отбелязаните са на преводача.)

² Т. е възрастен селянин, който живее сам в изолирано място в планината, където обработва земята си и отглежда животни. – Б.а.

Само допреди двеста години тези действия се наричаха с тяхното истинско име: абсолютизъм.

В „Държавен вестник“ от 28 януари 1997 г. в частта с основни законодателни актове под № 22 можем да открием следния закон:

Чл. 1. Дейността по риболова на *mollusco gasteropode Sphaeromassa mutabilis*, по-известен с общото си наименование „морски охлюв“, е разрешена с изключение при използването на устройства, наричани „бързи“ и „разлистващи“.

Чл. 2. За запазване на природното богатство минималният размер на екземплярите, които е разрешено да се уловят, не може да е по-малък от 20 мм. За определяне на минималния размер за улов размерът на екземпляра трябва да бъде съотнесен към максималната дължина на черупката.

Чл. 3. Предвид спецификата на местния риболов допълнителните препоръки и условия за улова на морските охлюви се определят от разпоредбите на директора на местния морски департамент, който е компетентен за територията и изпълнява наредбата на местната консултативна комисия.

Чл. 4. Всеки, който наруши разпоредбите на настоящия закон, ще бъде преследван съгласно действащото законодателство.

Да систематизираме защо това е налудничав пример за законодателство?

В чл. 1 е налице преобръщане на просвещенския юридически модел, което води до превръщане на всяко първично действие, като например риболова, в *юридическо деяние*, като единственото основание за това е неговото *извършване*. Освен това деянието е позволено, но с изключения. Формата на упражняване на политическата власт е конструирана на практика в следната последователност:

- а) правилото е забраната (забранено е ловуването на морския охлюв в морето);
- б) изключението е разрешено;
- в) налице е изключение на изключението, което на практика води до упражняване на правото, съставено от забраната и подзабраната (забранени са методите на ловуване „бързи“ и „разлистващи“).

Чл. 2 има две съществено свързани определения: несъзнателно повлиява на най-модерните екологични идеологии (на практика охлювчето се ползва от прогресивна еволюция на своя политически вид, възползвайки се от квалификацията „природен ресурс“); впоследствие надхвърля своето съществуване, предоставяйки сам себе си като пример на идеалистичната милиметрична регулация на съществуването си.

Чл. 3. Тук се разкрива, от една страна, непрестанната тенденция към създаване на нормативна оргия („допълнителни препоръки и условия... биват определени от разпоредбите“), а от друга –тенденцията за надграждане на социо-бюрократичната структура („и изпълнява наредбата на местната консултативна комисия“).

Чл. 4. в крайна сметка разкрива криминогенната менталност. Имайки предвид презумпцията на закона и по силата на оперативните реферали³, самият закон моментално формира едно перфектно и безвъзвратно криминално деяние, защото е част от верига, съставена от седем предшестващи нормативни акта, сред които присъства и законът, който наказва с арест риболова на непълнолетни екземпляри: т.е. охлюв с размер „по-малък от 20 мм“. Дори и ако лицето, след като е измерило (предполага се, използвайки специален инструмент за „калибриране“) „уловения екземпляр“ и е установило неговия недостатъчен размер съгласно действащия законов стандарт, го върне отново в морето, това само по себе си не изключва наличието на престъпление (което е извършено в момента, в който вече е осъществено „улавянето“). Това негово действие го поставя единствено в ситуация на „доброволно разкаianie“, което впоследствие евентуално може да бъде взето предвид като смекчаващо вината обстоятелство от съда.

Имайки предвид общите разпоредби на тези закони, редно е по-скоро да се запитаме законно ли е да бъде преследван този, „който нарушава разпоредбите на настоящия закон“, или въз основа на парадокса на криминогенната държава не би ли трябвало да наложим санкция на онзи, който го е съставил?

³ Referral (англ.): препращане към по-висша инстанция.

Преди стотина години Джулиелмо Маркони започва своите експерименти за предаване на сигнали без кабел. Ако трябваше да направи това в днешно време, има достатъчно основания да мислим, че той би свършил живота си в затвора или поне би имал доста сериозни проблеми с правоохранителните органи: например за нарушаване на Закона за пощите и далекосъобщенията във връзка с излъчването на данни по ефира, извършвано без съответното разрешително; поради нарушаване на Кодекса за корабоплаването във връзка с произволната вариация на възможностите за употреба на парахода „Електра“; поради нарушаване на Кодекса на труда, защото използва сътрудници, без да ги е назначил на постоянен трудов договор; поради нарушаване на данъчното право на международно ниво във връзка с неясното местонахождение на осъществяваната изследователска стопанска дейност (а може и поради липса на постоянен адрес на стопанска дейност в Италия).

Една голяма част от италианския имотен регистър трябваше да бъде дигитализирана в Албания, където цената на труда е много по-ниска. Италианска компания, която кандидатства и впоследствие спечели търга за обществената поръчка, успя именно защото разполагаше с евтина работна ръка от албанци. Ето как се случи така, че от една страна, италианската държава е изключително строга в спазването на разпоредбите на Кодекса на труда, касаещи нивото на заплащане, докато от друга, беше достатъчно да се заобиколи (и то незначително) нейната юрисдикция, за да се финансира едно съществено нарушение на италианския закон, извършено точно от държавата.

Осигурителните вноски имат за цел да реализират на практика солидарно и етично действие, като неотменима същност на „Социалната държава“ Всъщност се получава точно обратното. Системата действа, променяйки изключението в правилото, посредством един механизъм за постоянна амнистия. През последните тринадесет години беше изградена верига, съставена от около петдесет нормативни акта, които под различна форма и с различни основания предложиха и все още предлагат най-различни отстъпки, намаления и опрощавания. Това е

система, структурирана по начин, по който правото и неговата противоположност преминават едно в друго.

Невероятната Агенция (част от агенцията по приходите) за „развитие на гражданското съзнание на данъкоплатците“ (чл. 9 от Закон № 287 от 27 март 1992 г.) съвсем наскоро вдъхнови всички с едно забележително издание на *Дневник на данъкоплатеца 1997 г.* Насочен към всички граждани посредством една доброжелателна логика с цел педагогическата и мнемоничната им подкрепа, т.нар. *Дневник* ни уведомява за 126 данъчни срока; като изключим националните празници и отпуските, имаме данъчен срок на всеки два дни.

Сценарият, който се очертава пред един дребен предприемач, е следният: 292 пера, от които данъци, такси, данъчни облекчения и т.н.; между 60 и 100 данъчни срока годишно; минимум три различни гишета за плащане; минимум едно плащане на всеки 11 дни. Данъчното счетоводство в крайна сметка става една „модерна“, но не по-малко омразна форма на *corvees* – древните ангарии.

Чл. 16 от законодателен акт № 242 от 11 март 1996 г. любезно и надълго и нашироко ни информира за строгостта на общата норма, касаеща материята за „тоалетните помещения във фирмите“. Преди време едно семейство малки предприемчиви занаятчии или търговци можеха да имат една-единствена тоалетна вкъщи, но за сметка на това във фирмата трябва да има две, за мъже и за жени. Днес новата и много по-гъвкава нормативна уредба *позволява* на фирмите с по-малко от десет заети лица да използват една-единствена тоалетна, но налага „разделното“ използване във връзка с различията на половете. За нарушаването на тази разпоредба е предвидена наказателна санкция.

Съществуването в системата на така структурирана норма предпоставя два съществени въпроса. Първо: въз основа на *argumentum a contrariis*⁴ комбиниран с херменевтичния крите-

⁴ Аргумент на противното основание (лат.): трябва да има съществени различия в главните признаци на юридическите факти, за да може да се направи правният извод, че онова, което важи за уредения случай, не важи за неуредения случай. – Б.а.

рий⁵, наречен „хипотезата за наличие на икономически оператор“, би могло да се поддържа тезата, че при равнопоставеност на половете може да се спекулира с въпроса законно ли е съвместното използване на една и съща тоалетна. И второ: има ли граждански смисъл законодателят да се занимава с тези въпроси?

На 27 февруари 1997 г. пресцентърът на министъра на финансите разпространи в пресата следното извънредно съобщение: „във връзка със закъсненията в доставката на данъчните марки за патентните декларации в търговската мрежа, касаещи периода 1997 г. (като за причините в момента се извършва изрично разследване), министерството на финансите информира, че контролните органи трябва да имат предвид, [...] че не могат да налагат санкции в случай на невиновни закъснения.“

Действащото законодателство абсолютно изключва форми на толерантност при налагането на санкции за закъснение, касаещи материята на данъчните марки за патентните декларации. Административното безхаберие за сметка на това предизвика преобръщане на смисъла на йерархическата структура на основите на правото: не законът е този, във връзка с който се прави прессъобщението, а прессъобщението е това, което моделира и подменя закона.

Ето как систематично се разпространява и в Европа емпиричният модел на латиноамериканското право, традиционно основано върху техниката на извънредни алтернативни кампании, на извънредно прилагане или неприлагане на закона.

Преди малко повече от година министерството на финансите намери начин да представи официално становището си, касаещо материята на „искане за освобождаване от задължително издаване на фактура, стокова разписка или фискален бон за продажбите по електронен път на информационни масиви, намиращи се в база данни“. Отговорът на институцията авторитетно изрази недопустимостта на това искане.⁶ Продажбата

⁵ Теория за разбиране и тълкуване на текст.

⁶ Съдържание на министерско постановление №96/E-VI-12-941 от 20 април 1995 г. – Б.а.

на база данни по електронен път може да бъде извършвана само посредством контекстуално издаване на *фискален бон*.

Ето как сюрреалистичната действителност се наслаждава над реалността. Държавата чрез силата на своите закони доминира над формите на съществуващата реалност. Компютърът и компютърните мрежи променят и скъсяват времето и пространството, но за целите на данъчното облагане всичко това сякаш не съществува: в крайна сметка се налага една по-висша форма на юридическо суеверие – физическото съществуване на *фискален бон*.

Конституцията на Република Италия (съгласно чл. 77) ограничава използването на декрети⁷ за целите на „извънредни ситуации и спешни нужди“. Конституционният съд (посредством решение № 17–24 от 10 октомври 1996 г. № 360) съвсем наскоро потвърди тези ограничения с необходимата тържественост. Почти веднага след този акт правителството на Италия приложи тези конституционни принципи в една еволюирала форма: извънредни ситуации, които водят до необходимост и спешност, могат да бъдат следствие и от друг нормативен акт. По този начин в юридическата и митична фауна навлиза едно ново чудовище: една наредба-закон, която няма физическа, а само юридическа причина за съществуването си.

Наредбата-закон № 3 от 11 януари 1997 г., озаглавена „Коригиращи разпоредби на законовите промени, свързани с бюджета на публичните финанси за 1997 година“, базира на практика (презумпцията за) своята конституционност върху следния Преамбюл: „Имайки предвид (...) изключителната необходимост и спешност за въвеждане в цитирания закон № 662 от 23 декември 1996 г. на необходимите промени посредством един акт, който едновременно променя със същата сила и юридическа стойност *погрешната формулировка на Наредбата-закон № 669 от 1996 г.*, то този акт има за цел да изключи всякакви неясноти, касаещи действащите норми в тази материя, и последващите ги предварителни ефекти за техните ползватели [*sic!*]“⁸

⁷ Закон-наредба.

⁸ Sic е латинска дума, означаваща в превод „така“, а също и „по този начин“. Sic днес се използва обикновено в текст и печатен набор,